

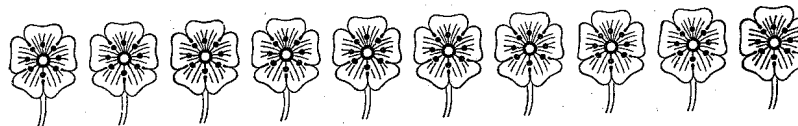
un cerb de aur și băgă pe feciorul de împărat într'ensul carele prin aceste cuvinte, Afin se făcu de piatră pînă la brîu. Împăratul și împărăteasa vedînd nevino-văția lui Afin începură a plînge și a-l ruga să înceteze din povestire. Dară el nu voi, ci merse înainte dîcînd: după ce împăratul se cunună cu doamna Chiralina nu trecu mult și împărăteasa cumpără două cămăși de la un ovreiu, se îmbracă cu una dintr'ensele și îndată cădu la grea boală. Afin, știind din ce venea boala intră pe la miezul nopții la împărăteasă și găsind'o dormind, o stropi cu lacrimi de turturică și o scăpă de moarte. Cum sfârși Afin această povestire se făcu cu totul de piatră eară Dafin împărat și cu doamna Chiralina plânsură trei zile și trei nopți, apoi luară trupul cel împetrit al făcătorului lor de bine și-l puseră în odaia lor ca să-și aducă aminte de dînsul tot-d'a-una.

După aceea ei trăiră mai mult timp și născură un copil.

Intr'o dimineață Dafin împărat intră în casa împărătesei și-i spuse că a visat o femeie îmbrăcată în haine albe care i-a dîs că dacă voește să învieze pe fratele său cel împietrit să taie copilul lor, să ungă piatra cu sângele lui. Împărăteasa spuse că și ea a visat tot un astfel de vis: apoi unindu-se amîndoi tăiară copilul și stropind piatra cu sânge, începu să se miște, apoi înviă cum se cade și dîse: O doamne! da greu somn am dormit. E! e! frate, respunse împăratul: ai fi dorimt mult și bine dacă nu tăiam copilul ca să te stropim cu sângele lui. Atunci Afin se creștă la un deget cu cuțitul și lăsă să curgă sângele său peste copil, care înviă numai într'o clipă; eară împăratul de bucurie porunci să facă veselie mare în toată țara.

Și încăleca p'o șea și v'o spusei domniei voastre așa.

Notă. Scris de N. Filimon, și publicat pentru întia oară în *Țeratul român* No. 34 din 1862, a doua oară în legende sau Basmele românilor, partea II, fasc. I, 1873.

VOINICUL CEL FĂRĂ DE TATĂ

A fost odată ca nici odată, etc.

A fost un împărat ș'o împărăteasă. Ei aveau numai o fată și o păzea ca lumina ochilor lor. Ei n'avea voce să easă nici pînă în grădină fără dădaca ei. Aceasta o ținea de a aproape și n'o scăpa din vedere nici cît ai da în cremene. Fata tot ședînd la fereastră vedea pe un june flueră-vînt umblînd de colo pînă colo. Intr'o zi uitîndu-se la el o vedu și el, și țintind ochii în ochii ei, ea simți un fior, apoi ca o scîntee de foc o arse ce-va la inimă. Se trase fata de la fereastră și spuse dădacă-sei ce i se întemplă. Atunci dădaca ei îi dîse;

— Ci ca fugi și d-ta de la fereastră! Ce tot te sgăești și te uiți la toți d'alde taie căinilor frunză.

Nu trecu mult și fata începu a nu se simți bine. Pasă-mi-te luase în pîntice, fără știrea lui Dumnezeu. Spuse dădacă-sei. Aceasta se da de ceasul morții de ciudă, cum de să se întemple una ca asta, fără să știe fata, de bărbat. Frica ce le coprinsese pe amîndoa, era de nepovestit.

— Ca ce o să dîcă tată-tău acum când va afla, se văeta dădaca, ce o să-i răspund eu, când mă va întreba?

— Cum o să mă înfățișez eu acum înaintea tată-meu, cu borțul la gură, dîse și fata, când numai unul Dumnezeu știe cît sunt de nevinovată?

Și în adevăr că tată-său era un om aspru. Nu le-ar fi ertat odată cu capul.

Se duseră, deci, și povesti împărătesei toată întemplarea, și se rugară de dînsa, ca să intre ea la împăratul cu mijlocire de ertare.

Când auzi împărăteasa de cele ce se întâmplase, se luă cu mâinile de păr. Ea dicea că este peste poate ca să rămăie cine-va însărcinată din vedere. Vezi că ea ştia cum mergea lucrurile în lume. Şi la o minune ca aceasta nici că se aştepta.

Lucrurile nu puteau rămănea mult timp acoperite. Împărăteasa, de silă, de milă, fu nevoită a spune împăratului toată şiritenia.

Când auzi împăratul de astă năpaste se făcu foc de mânie. Răcnea ca un leu:

— Cine să fie acel neomenit carele mi-a necinstit perii cei albi al bătrâneţelor mele? Cu moarte să se omoare. În furci să-l atârne. Praf şi pulbere să se aleagă de capul lui!

Împărăteasa îl luă cu binişorul şi-l mai domoli o lecuţă.

Vezi că el nu punea credemint pe spusele ficii sale şi ale dădacei. El ştia că ast-fel de întâmplare nu se mai auzise. După ce dojeni cu dojană împărătească pe dădacă, oropsi pe fie-sa cu urgie. Porunci de făcu o corăbioară, puse pe fată într'insa, şi lângă ea cinci pâini şi un urcior cu apă, şi îi dete drumul pe gâră spre a o duce unde mila Domnului o va scoate.

Mergând corabia pe apă ea se ruga lui Dumnezeu cu sdrobire de rărunchi ca să o scoată la liman bun, ca unul ce cunoaşte nevinovăţia ei, şi ca pe una ce nu se ştiu la sufletul ei cu nici o prihană.

Câte-va zile se bălbăni ea aşa cu valurile apelor. În ziua a treia îi veni ceasul naşterii, şi făcu un dolofan de copil ca un ingeraşi. Biata femeie! căci n'avu ea nici un ajutor omenesc în ziua necazului, de cât suferinţele ei, şi alinător pe Dumnezeu! se mângăia oare-cum în sufletul ei că să ştia nepângărită.

Şi vrând Dumnezeu cu dânsa, corăbioara, într'una din nopţi se opri. Ea simţi că corabia nu mai merge; sta pe loc. Până la ziua, îi ticăi inima de frică, neştiind pe ce ţermuri se va fi oprit. Când se lumineă, vădu că corăbioara poposisse de marginea unei păduri. Eşind la uscat cu copilaşul în braţe, rătăci încoă şi încolo prin

pădure. Apoi se aşedă în scorbura unui copaciū mare şi gros ca butia. Acolo stete ea mai mulţi ani, hrănindu-se cu erburi şi rădăcini, or cu roadele unor copaci. Ea îşi creştea copilaşul cu drag.

Ea făcu din ramurile unui copaciū un leagăn în care îşi punea copilul ziua; iară noaptea nu-l depărta de la sinul ei, şi pentru scaldătoare, se ducea la vadul de la albia unui pîraiaş ce curgea p'aproape d'acolo. Acoperămint le era cerul cu stelele; tovarăş de jucării copilului îi era florile câmpului, paserile cerului flutureii şi gângăniile.

După ce se făcu mai măricel, măsă îl învăţă la vânat şi-i spunea cu lacrimile în ochi cum a fost ea crescută şi cum este nevoită să-l crească pe dânsul. Eară el asculta şi băga la cap toate cele ce-i spunea măsă.

Mai mărindu-se el o leacă, începu a căta vânat mai pe departe de locuinţa lor. Eară într'una din zile, dări un palat în depărtare. El îşi aduse aminte de cele ce îi spusese măsă despre palaturile tată-său, şi i se păru că se cam aseamănă. Dete fuga şi spune măsii ceea ce descoperise. A doua zi plecă cu măsă de mână, şi ajungând la aceste palaturi, mumă-sa îi spuse că acelea nu sunt şi ale tatălui ei; dară cu tot cam aşa sunt şi ale împăraţilor din lume.

Mai trecu ce mai trecu şi mai mărindu-se şi dânsul, într'una din zile, ducându-se iarăşi la vânat, cum, cum, el se pomeni iarăş dinaintea acelui palat; cu toroipanul la spinare, el îşi luă inima în dinţi şi intră în curte. Pasă-mi-te palatul acela era al unor smeii. Flăcăiandrul nostru cel viteaz, carele nu ştia ce este frica, intră şi în palat. P'aci p'aci era să-şi iasă din minţi de mirare şi să-şi piardă cumpătul dând de atâtea lucruri, ce nu mai văduse el în viaţa lui. Când, ce să vezi D-ta? odată îi eşi înainte trei smeii. Aceştia erau stăpânii platalui. Şi unde se repeziră la dânsul de pară că să-l ia în unghii, şi cu graiū restit dojenindu-l, îi diseră: cum de ai cutesat, spurcatule să ne calci casa?

Voinicul nu ȃise nici c  rc! ci, aduc  nd toroipanul, mai iute de c  t fulgerul, p  li pe unul la dreapta, pe altul la st  nga, de nu   tiur   de unde le veni trăsnetul,   i    culcă la p  m  nt.   i nici că se mai mi  car   din loc, fiind-că    lovis   cu nădejde.

Al treilea sme  , v  d  nd cum merge treaba, peri din 'naintea lui ca o nălucă,   i se duse de se ascunse    pivni  . Vădu el că nu poate da pept cu un asemenea viteaz,   i se hot  r   a-   purta s  mbetele.

Voinicul de românaș    d  rdora lupt  i nu băgă de seamă, ce se făcu al treilea sme  . A  tept  ,   i dacă vădu că numai vine nimeni, el se   ntoar  se, lu   pe mumă-sa, o duse    acele palaturi   i se a  ed   acolo.

Umbl  nd din cămară    cămară, dete peste armele smeilor   i se minun  . M  sa   i spuse că văduse    casa tatălui său asemenea arme,   i   i ar  t   cum se   ntrebuin  teaz  .   i prinse bine, căci vădu că   i merge mai le  ne la v  nat. Acum începu a săgeta la căprioare   i la ciute, căci p  n   acum v  na numai păsărele cu la  ul,   i   i era cu greu.

Ajunse ca el să fie tare   i mare    pădure. Nu era cine să-   stea   mpotriv  . De multe ori nu venea cu   ilele p'acasă.

Într'una din   ile, smeul e  i din pivni     i vine milogindu-se la muma voinicului ca să-  i f  c   pomană cu el să-   primească la curtea ei, căci,   icea el, că pribeg    te nu   tiu de c  t timp orb  c  ind prin acel bunget de pădure. Spuse că este un nenorocit carele se rătăcise, umbl  nd după v  nat,   i da laudă Domnului că la învrednicit a mai da peste fiin  e de oameni.

Ea, biet, care   tia ce este necazul   i lipsa,    i plecă urechia la rugăciunile cele viclene ale smeului,   i f  c  ndu-i-se milă de nenorocirile lui,   i făgădui că va vorbi fiului ei de d  nsul.

Cum veni fiul său de unde   ra dus, ea   i spuse toată siretenia nenorocirei omului ce năzuia la mila lor,   i    rugă să aibă milă de tic  lo  ia lui, căci   icea ea, nu   tim cum ne va mai aduce   i pe noi Dumneșu.

Voinicului   i păru bine de astă   nt  mplare, mai cu seamă, g  ndea el, că va fi barim o slugă în curte care să fie de ur  t m  sii, în lipsa lui,   i să-  i dea ajutor în trebile casei.

Nu-l cunosc   că este sme  , când   i vădu, at  t de bine   tiu procl  tul a se schimba.   i spuse ce are de făcut   i primi să   ea   la curtea lui.

Multe .lipsuri, multe necazuri, multa m  hnire ce suferise muma viteazului,   i dorul cel mare de   ara ei, eară mai cu seamă suferin  ele ei c  nd se g  ndea la ru  inez ce rămăsese asupra numelui său, în casa p  rin  ilor ei, ea fiind nevinov  t  , o făcu de l  nce  ea   i se topia d'a'n picioarele. V  d  nd'o smeul a  a searbădă   i tot fără voe bună, se   ncumese într'una din   ile, pe când voinicul era la v  n  toare,   i o întrebă: dară se prefăcu că vorbe  te cu s  ial  .

— Cum bag de seamă, st  p  n  , nu prea   i-e bine.

— Nu mi-e bine, mă băete, căci mi-e dor d'al de tata   i d'al de mama,   i de   ara mea. V   i că eu sunt fată de împărat,   i pentru o năpaste ce a c   ut pe capul meu pripegesc de sunt at   i mari de an  .

E     tiu un leac pentru boala dumatăle, st  p  n  ; dară n'are cine se duce să-l aducă.

  i   i spuse o sumedenie de minuni ce făcuse leacul ce   icea că ar fi bun pentru ea.

C  nd se   ntoar  se de la v  n  toare fiul ei, ea   i spuse că au  rise de la sluga lor, cum că de va m  nca mere din mărul roșu se va face sănătoasă.

El fu bun bucuros că au  rise un leac care să f  c   pe m  sa sănătoasă,   i se hot  r   a se duce tocmai acolo să-   aducă leacul.    i lu     iua bună   i plecă.

Dar   ncotro s'apuce? căci nici nu mai au  rise p  n   atunci de a  a ce-va. Apucă   i el într'un noroc spre răsărit,   i merg  nd prin desi  urile pădurilor,    ari un palat mai frumos de c  t acela în care   edea ei. Se duse drept acolo. Aci locuia o   in   măeastră. Cum o vădu el   i c   u cu drag. Dară m  ieastra, e  indu-   înainte,   i primi, după cum i se cuvenea,   i băgă în palat   i    omenica pe un oaspe.

Din una din alta se înțelesesă la cuvinte. Vezi că, mare aceasta era scrisa lui. El nu mai văduse pînă atunci alt chip de muere, de cât p'al măsii. Ș'apoi era atât de frumoasă și de gingașe ca o floare.

Ea încă avea la ce se uita la el; căci era un brad de românaș.

El se uitase acolo la dînsa. Când își aduse aminte că el plecase să aducă mume-sei mere de la mărul roșu voi să o sbughiască. Dară Dîna măiastră îl opri și-l întrebă unde se duce.

Voinicul îi spuse din fir pînă în ață toată șiretenia. Dîna pricepu viclenia smeului și tăcu. Apoi îl îndreptă ea spre locul acela cu mărul roșu, și-l învăță cum să facă ca să ia merele.

După ce-și luă dînuă bună și de la măiastră și-i făgădui că se va întoarce pe la dînsa, porni; și aîde, aîde, merse cale lungă și mai lungă, pînă ce, trecînd țări și mări, ajunse la o grădină ocolită numai de trandafiri. Intră în năuntru și dete peste mărul roșu carele era sădit în mijlocul grădinei. El cercă a se alătura de pom dar pomul îi dise:

— Nu te apropia de mine, voinice, că îți vei perde viața și e păcat de dînsa.

Flăcăiașul ce nu știa de frică, îi răspunse cum îl învățase dîna.

— Nu te teme, pom oropsit, că te voi curăța de omidi și de uscături.

Și după ce-i tăie uscăturile și îi luă omidile, culese trei merișoare ca cele din raiu, și se întoarce înapoi. Ajungînd în pădure dete pe la dîna. Aceasta cum îl vedu, îl primi cu bucurie, îl puse într'o cămară să se odihnească nițel, i pînă una, alta, îi schimbă merele și îi puse altele în locul lor. Când se sculă voinicul, se grăbi a se întoarce la măsă cu slujba făcută. Luă deci merele și porni.

În vremea aceasta, proclétul de smeū se lingusea pe lîngă muma băiatului, și cu ispite și marghiolii umbla

să o dea în cap să se planisească lui. Ea, biet, nu știa unde bate diavolul de smeū. Nu cunoștea la sufletul ei ce sunt ispitele și cursele dragostei, și prin urmare nu da nas spurcatului să se întîndă. Ea știa una și bună: se topea de dor după fiul său, după părinții ei și după țara în care se născuse. Când o căuta era cu ochii scăldați în lacrimi.

Cum vedu pe fiu-său săltă de bucurie. I se păru a înviora o lecuță. Mîncă din merișoarele ce-i aduse, și i se păru bune.

După ce mai trecu, ea cădu iarăși în piroteala de mai înainte.

Voinicul vedînd că sănătatea măsii tînjește, nu știa ce să-i mai facă spre a o mai înveseli. Iar dracul de smeū, atît de harnic se arăta în ale slujbei, în cit n'apuca să iasă bine vorba din gura voinicului, și el o ghicea; apoi se făcea luntre și punte, ca să-i îndeplinească voile. Voinicul, băgă și el de seamă tragerea-de-inimă ce avea sluga spre a-i sluji cu credință, și nu se căia de loc că l'a primit la curtea sa, ba încă începuse a-l privi cu ochi buni.

Intr'una din zile, pe când voinicul era cu voe bună, Smeul se apropie de el și cu grai milogit îi dise:

— Stăpâne, cunosc iubirea ce ai pentru mămulița D-tale. Lînceđeala de care pătîmește, mie nu-mi prea place. De vei vrea să mă ascultați, nu veți greși:

— Știi tu ceva leacuri? spune că te ascult.

— În țara de unde sunt eu, oamenii pătîmași de asemenea boală, fac tot ce se poate de aduc apă vie și apă moartă de la munții ce se bat în capete. Această apă este leacul cel mai bun. Te ved că ești un mare viteaz și am credință în sufletul meu că D-tale îți va fi mai ușor de cât altora a o aduce.

N'apucă să isprăvească vorba și viteazul se duse la măsă. Fiind acolo, el îi dise:

— Mamă, te ved tot galeșă, și te perdi da'n picioarele. Mă duc, mamă, să-ți aduc leacuri. La munții ce

se bat în capete este apă vie și apă moartă. Tocmai acolo mă voi duce să-ți aduc apă de aceea.

— Nu te duce, dragul mamei; mila Domnului este cu noi; de va vrea el să fiu bolnavă, măcar or-ce fel de apă îmi vei aduce, în deșert va fi. Nu mă mai lăsa singură. Destul mi-a ros rărunchiul, singurătatea. Mângâierea mea acum tu ești, fătul meu, de voi duce mai fi lipșit și de dânsa, voi peri.

— Fii bărbată, mamă, țineti firea pînă mă voi întoarce, și ai să fi veselă și sănătoasă ca piatra, după ce vei bea apă vie.

Nu fu cu puținți a-l ține. Se găti și plecă. În cale dete și pe la dîna măiastră. Din una din alta veni vorba că se duce în călătorie, și-i și spuse unde se duce.

Zimbi Dîna când auzi și vedu urcioarele ce-i dase smeul. Nu dîse însă nimic care să-i dea vr'o bănuială, ci îi dete două borcane, cu care să ia apă mai în grabă, și îl învăță cum să facă. Îi dîce că tocmai la amiazi, când va fi soarele în cruci, să înalțe o prăjină și în vârful ei să pue o mahramă roșie. Munții or căta la ea cu ochii blejdiți; eară el, pînă s'or deștepta ei din buimăceală, să se repeadă iute a lua apă cu borcanele din ambelele fântâne. Îi păru mult bine voinicului pentru învățătura ce-i dete. Apoi luându-și dîna bună, plecă. Merse, merse, merse, pînă ce, după o călătorie silită, ajunsese la locul cu pricina.

Făcu, precum îl învățase dîna; eară el d'a'n călarele, se repezi printre munți și umplu borcanele. Când fu a se întoarce, munții prinsese de veste că oare-cine a luat apă din fântână, și începu a se bate earăși în capete. Tocmai atunci și voinicul se întorcea. Și dacă nu se grăbea a se duce mai iute, acolo îl prăpădea. Scăpă însă cu fața curată. Numai cîada calului o apucă, și acolo remase de jumătate. De atunci, vezi, este, calul cu coada jumătate de carne și jumătate de pîr.

Când se întoarce acasă, dete earăși pe la Dîna. Ea, ca și de alt rînd, îl rugă să se dea nițel odihnei; și

în acel timp îi schimbă apa, puindu-i alta în locul celei ce aduse el.

Sculându-se după somn, luă borcanele cu apă și veni acasă.

Atîta îi fuse măsii ca să-l vadă. Nu știea ce mai făcea de bucurie. Îl săruta și p'o parte și pe alta. Apoi după ce bîu din apa ce-i aduse, ei îi păru că mai prinse nițel suflet. Vorbă să fie! Ea nu băga de se seamă, vezi, că bucuria pentru vederea fiului său o face să fie oare-cum mai sprintenă.

Smeul se da de ceasul morții când îl vedu că s'a întors cu isprava făcută. El bătuse capul mult și bine să dea în cap pe fata împăratului, în lipsa fiului său, dară toate mrejele lui rămăseseră de rîs; căci ea nu dete în clapca în care o împingea spurcatul. Ea nu-și putea da seamă de ce tot umblă el pe lîngă dânsa cu șosele cu momene. Nici nu visa despre ce avea de gînd proclețul de smeul.

Pasă-mi-te smeului îi era frică să se ia la luptă de față cu voinicul. Ci voia să-l piardă prin viclenie, și apoi să-și bată joc și de mîsa, ca să-și isbîndească pentru moartea fraților săi.

Dară nu-i ajută Dumnezeu.

Voinicul, din când în când mergea la vînatore, și da și câte o raită pe la dîna. Nu trecu mult și el băgă de seamă că mîsa nu se îndreptează ci găinează și se topește de pe picioare. Se întrista în inima lui când vedea că nu-i dă în de bine și că nu-i poate da nici un ajutor.

Pacostea de smeul băgă de seamă că voinicul se frămîntă cu firea pentru sănătatea mîsi, se apropie de dînsul într'o dî și-i mai dîse într'o doară; căci se temea spurcatul a-l mai îndemna. Teama lui era să nu se deștepte voinicul și să-i ghicească cugetele lui cele viclene.

— Aîm auzit și eu, stăpâne, pe când eram copil că oamenii mari când sunt pătimași de lîngedeală și copii când bolesc de boală căinească, se tîmăduesc de va

mâncă un purcel de la scroafa de sub pământ. Mi se rupe inima din mine când veđ pe buna mea stăpână cum i se stinge viața din sine. Dară nici pe d-ta nu te îndemn a te duce, căci mare primejdie va cădea pe capul ace-lui ce se va cerca a fura purcelul de nu va isbuti.

— Nu sporovoi mai mult, îi răspunse voinicul, eu nu știu ce este primejdie și frică.

Numai de cât și puse la cale cele de trebuință pen-tru o călătorie mai lungă. Măsiu îi spuse că se duce la vânătoare. Plecă și dete și pe la țină, căreia îi spuse ce avea de gând să facă. El știa, veđi, că sfaturile ei îi prinsese mult bine.

Țina, după ce îl învăță cum să facă să isbutească, îi dete un săpun, un poptene și o perie, ca să-i fie de slujbă. El plecă, și merse, merse, până ce ajunse la o pădure deasă întunecoasă de abia putea să răsbească. Bâjbâi el p'acolo pînă ce dete de ghizuina scroafei. Cum să se apropie el? căci ghizuina era înconjurată de buș-teni și de rascote, de nu se putea atinge nici pasăre Măiastră.

Voinicul făcu precum îl învățase țina. Săpă un șanț adânc până ce ajunse sub culcușul scroafei. Intră acolo și așteptă până ce veni scroafa să se culce. Purceii erau toți în pěr la ugerul scroafei și sugeau. Mai înainte de a răsări luceafărul porcilor, când toți porcii se deșteaptă, adormiți fiind purceii cu țîța în gură, voinicul băgă mîna binișor și apucă un purcel, dar așa de binișor îl apucă, și așa de ușor îl trase încât scăpă țîța din gură fără să simță. Il apucă numai de cât de bot ca să nu guițe, și p'aci țî-e drumul.

Dracul de scroafă băgă de seamă că o țîța i se ră-cește. Se deșteaptă și veđu că un purcel îi lipsește. Se luă după voinic. Și cu toate că telegarul voinicului era un smeū de cal scroafa îl ajunse. Când veđu că are să-l înhațe cu colții ei, voinicul aruncă săpunul. Atunci unde se făcu un noroiu cleios și puturos, de țî se scutura carnea de pe tine. Calul fugea de da cu burta de pământ.

Scroafa, făcu ce făcu se svârcoli prin ăl noroiu și se târbăci de nu o mai cunoștea, scroafă e, orî ce dracu e. Scăpă din nomol și se luă după voinic. Intr'o clipă îl ajunse. Când veđu zorul, voinicul aruncă peptenele. Și unde se făcu un ȕid înalt, înalt, d'a curmeȕișul dru-mului ei, de nu fu cu puțință să-l sară. Atunci scroafa se puse cu colții săi și sparse zidul, făcend o gaură numai cât putea ea să treacă. Și se te țîi după dēnsul.

Dacă veđu voinicul că scroafa eară s'a apropiat, aruncă și peria. De o dată se făcu o pădure înaltă și deasă de nu se putea strecura nici puiū de pasere. Cum veđu una ca asta, scroafa se puse și roase, și roase, la copaci, până ce-și făcu drum, și după dēnsul! până ce, când fu a-l ajunge, voinicul intrase în curte la Ȑina. Aceasta eși numai de cât, întinse mîna, și strigă:

— Inapoî, scroafă rușinoasă, și teme-te de urgia ta-tăluî meu.

Când îi auđi glasul, scroafa rămase încremenită, și plină de rușine se întoarse. Mergea și se tot uita îndărăt; pare că tot nu-i venea a crede ceea ce veđuse și auđise.

Se culcă și de astă dată nițel voinicul, ca să se odih-nească, eară până îi schimbă purcelul, puindu-i altul în locul lui. După ce se deșteptă, se întorcea la măsă cu voe bună, de ispravă ce făcuse.

Venea, nene, cu căciula 'ntr'o parte, cu purcelul în brațe și cāntānd din frunȕă.

Când, iată că se întâlnește cu trei inși. Pasămi-te era Vēntul, Căldura și Gerul. El își luă căciula din cap, și cu multă plecăciune îi ȕise:

— Noroc bun să dea Dumnezeu, nea Vēntule.

— Cale bună, dragul meu, îi răspunse Vēntul.

— Da ce, mă, numai Vēntului te ploconești? îi ȕise căldura. Nu știi tu oare că eu pot să las o zăpușeală și o arșiță, de să fiarbă mațele din tine?

— Nu-mi pasă de nimic, răspunse voinicul, numai Vēntul să-mi bată.

— N'ai auzit tu oare de mine, mă, îi dîse și Gerul, că eu am putere să dau un frig și o geruială peste tine, de să înghețe mațele în tine.

— Habar, n'am răspunde și el, numai Vîntul să nu-mi bată.

Și încet, încet, ajunse acasă. Când îl vădu al-de măsă și auzi peste câte prăpăstii a dat, muri și învie de bucurie că-l mai vădu o dată în carne și în oase.

Îi dete de mîncă purcelul; dară ea mărturisi că nu vede nici o ușurare.

Să înnebunească Smeul de ciudă! vădu el că nu poate alt-fel să răpue pe Voinic, ne cât prin viclenie. Cătă deci vreme cu prilej ca să-și pue în lucrare cugetul său cel nelegiuit.

Intr'o zi când Voinicul se întorsese de la vînat și era ostenit peste măsură, se culcă în grădină la umbra unor trandafiri. Smeul dete peste dînsul, și-l făcu bucăți, bucăți, cu paloșul pe care îl purta tot-d'auna ascuns la dînsul. Și ca să nu bage de seamă măsă, puse toate bucățelele în desagi le aședă pe cal, și dînd câte-va bice calului, îl dete pe poartă afară.

Calul fusese al Dînei. Ea îl dedese în dar voinicului când fu a se duce la Mărul roșu. El, dacă se vădu gonit, alergă drept la stăpîna-sa. Ea cum îl vădu viind fără stăpînu-său, pricepu că trebuie să fie vr'o drăcie la mijloc. Se dete jos, și ce vădu se spăimîntă. Luă deci desagi, îi aduse în casă la ea, și luă bucătică cu bucătică, os cu os, și le așeză una lângă alta, fie-care la locașul lor. După aceea turnă apă moartă peste dînele. Ele se închiegă, lipindu-se una de alta; pielea se făcu ca piftia, intrupându-se. Il stropi și cu apă vie, și se însufleți; dară mut și surd. Atunci îi dete să mănânce un măr de care adusese el și îi veni grai. Luă și purcelul scroafei de pe sub pămînt și îl făcu să-i giuțe la urechi și îi veni auz. Atunci dîse:

— Dară greu somn dormii, soru-mea.

— Greu, frățioare; și ai fi dormit cât lumea și pă-

mîntul de nu erau măestritele lucruri ce tu ai adus pentru mătă; iară eu le-am oprit și ți-am pus altele în locul lor.

Atunci îi spuse cine era dușmanul care voise să-l răpue. Și ca să se încredințeze de adevărul celor spuse de dînsa, îi dete putere să se facă porumbel și să se ducă să vadă cum smeul chinuște și pe măsă.

Voinicul se făcu porumbel și ajunse într'un suflet la casele unde ședea mumă-sa.

Când acolo ce să vadă? Se frecă la ochi ca să se încredințeze de sunt adevărate cele ce i se înfățișa sau năluciri.

Smeul, carele cu șoșele cu momelile nu putea da în cap pe muma voinicului și a se planisi lui, acum o pusesese la chinuri. O legase cu o frîngie de mătase roșie, o ținea nemîncată și cu ochii în soare. El voia să o omoare tocmai când voinicul ajunse în chip de porumbel. Se dete de trei ori peste cap, cum îl învățase Dîna, și se făcu om cu sabia goală în mână. Și cât ai dîce meu, făcu mici fărime pe necuratul de smeul, bala dracului. Scăpă pe mumă-sa de la chinuri, și, viind Dîna îi dete de bîu nițică apă vie. Cum bîu vădu că se însuflețește și se simte voioasă ca un om plin de sănătate.

Apoi voinicul se însoți cu Dîna, și trăiră câte trei un trai plin de fericire și de îngăduință până la adînci bătrînețe.

Eară eu încălecai p'o șea, etc.

Povestită de L. Tănăsescu, ședător în București, mahal. Dudescu, la 1873.